

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Dialogus secundus (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

erat: deinde quo plus biberit, eo maiore & meliore spe est, & fortius de se sentit. Tandem quasi sapiens, ea homo confidentia, libertate, audaciaque repletur, ut intrepide & dicat, & faciat quicquid placet. CLIN. Arbitror equidem omnes id concessuros. MEG. Certe omnes. ATH. Recordemur itaque nunc duo quaedam esse quae in nostris animis curanda superioribus diximus. Alterum ut maxime confidamus, alterum ut maxime formidemus. CLIN. De pudore dicta haec existimamus. ATH. Recte tenetis. Sed quoniam fortitudinem imperterritique animi habitum in timoribus addiscere oportet, considerandum nunquid contrarium addiscere in contrariis conveniat. CLIN. Consequens id est. ATHEN. In his igitur quae perpessi confidentes audacesque maxime fieri natura solemus, cogitandum videtur ut quae minime impudenter & audaces simus, sed contra formidolosi ad dicendum, aut patiendum, aut agendum quicquid turpe. CLIN. Ita videtur. ATH. Nonne haec ita sunt, in quibus tales sumus, ira, amor, petulantia, inscitia, avaritia, seordia, & ad haec illa, diuitiae, forma, vires, & quaecumque voluptatis ebrietate quaedam homines amentes faciunt? Ad horum omnium leue & innocuum periculum faciendum, inducendamque exercitationem, nullam habemus voluptatem commodiorem ea quae potione mores examinat, si modo prudens quaedam cautio adhibeatur. Videamus enim. Duri & agrestis animi, unde iniuriae nullae pullulant, ubi experimentum capere tutius sit, in commercio ne, quae uel maxime ingenium declarare uidentur, an Dionysii spectaculis, aut uenera in re animo succumbente, ut mores alicuius in periculum uel filii uel filiae, uel uxoris pudicitia exposita, probes? Equidem si infinita commemoras, nunquam inuenies in quo per iocum, sine omni prorsus periculo spectare ingenia sic ut in uino licet. Qua de re neque Cretenses, neque alios hominum ullos dubituros unquam putamus, quin huiusmodi morum examinatio conueniens sit, ac praeter ceteris facilis, tuta, breuis. CLIN. Verum id quidem. ATHEN. Hoc igitur utilissimum quiddam erit, naturas & habitus animorum arte illa cognoscere qua ista curanda sunt. Est autem hoc, ut arbitror, ciuilibus facultatis officium. An non. CLIN. Sic est omnino.

ARGUMENTVM MARSILII FICINI IN DIALOGUM secundum De legibus.

PLATO noster mirifica in genus hominum charitate, nihil in disputationibus suis intentatum relinquit, quod ad humanam salutem quauis ratione conducere uideatur. Atque dum id studiose contendit, mauult uel prolixi nimium, uel etiam curiosissimi crimen subire, quam negligentis. Ergo exquisitam in secundo etiam libro aetatis tenerae prosequitur disciplinam. Animaduertens enim pueros ferme ut bestias, quasi nihil pensi habere, sed quocumque uoluptas trahit, prorumpere, & undecumque retrahit dolor, protinus aufugere, non iniuria prius quam male uel prosequendi, uel fugiendi procliuas in habitum inolecat, aurigam pueritiae equis imponit, uoluptatis uidelicet, & doloris habenas manu tenentem. Quae quidem aurigam nominat disciplinam, uirtutem scilicet quae primo pueris aduenit, qua uoluptas, & amor, dolorque et odium per alienam rationem recte in animos influunt, antequam ratione propria moueantur: ratione deinde praesente, propria insuper rationi consentiunt, propter superiorum bonorum morum consuetudinem. Hanc ipsam consensionem, uniuersam uult esse uirtutem. Ipsam uero decentem circa uoluptates & dolores assuetudinem, per quam ab initio usque ad extremum uita homines oderint quae odisse oportet, & ament quae amanda sunt, quam diu sub alterius regitur ratione, nominat disciplinam. Deinde uero, cum rationi propriae iam expergefactae consentit, nomine uirtutis appellat. Eiusmodi uero uita moralis fundamentum maximi esse momenti, uel Aristoteles ipse in Ethicis magnopere comprobata. Cum uero inquieta sit puerorum natura, oblectamentorumque per omnia cupida, & idcirco seueram non suscipiat disciplinam, merito sub honesta musica illius communissimae uoluptate uirtutis uestigia praeserente, iubet pueros educari: immo uero et seniores interdum, quibus ad laboriosam uitam solamen oblectamenta quaedam honesta sunt adhibenda. Hanc utique ob causam inquit deos laboriosam uitam hominum miseratos, haud ab re in laborum remissionem solennia illis sacra festaque instituisse. Musas quinetiam, et Apollinem, & Bacchum ad haec celebranda duces adhibuisse, qui morum lasciuam emendarent, & naturam auidam motionis per musicam motionum rationem moderarentur, honesteque delectarent. Haec autem uerba non solum musicae usum laudant diuinitus commendatum atque concessum, uerum etiam allegorice docent hominem multis de causis brutis fore miseriores, nisi diuina prouidentia atque cognatione diuinum cultum religionemque susceperit. In qua quidem Musae diuinam significant ueritatis inuentionem religiosam a Deo concessam: Apollo autem inuentionis eius gratam expressionem atque uaticinium. Bacchus denique tum mentis abstractionem, tum opera religiosorum hominum admiranda. Animaduerte

harmonicam rationem nobis præcipue à diuina prouidètia esse tributam, per quam omnes inquietæ naturæ motus qui suapte natura inconcinni forent, cōcinnaremus. Sed à Musis quidem habemus motionis animi cōsonantiam, ab Apolline præterea concentū in sermonis cantusq; motu, à Baccho deniq; festiuam in motu mēbrorum concinnitatē. Dum uero de hac per musicam disciplina, & ad pueros omnino, & ad seniores etiā pertinente diligentissime disputat, eadem quæ et in Republica posuit, repetit instituta, per quæ poetis, musicis, pictoribus, nunquā licentia cōcedatur quodcūq; uoluerint imitandi, sed honesta duntaxat et grauiā pro salute spectantiū & audientiū imitetur. Imitationis aut iudices esse uult peritos homines, atq; grauisimos, iubetq; ut per honestā imitationē quotidie frequentatam adolescentes assuefiant in ludis omnibus pariter atq; studijs semper rebus eisdē quibus & leges senioresq; gaudere atq; dolere. Quam quidē assuefactionē totum uirtutis fundamentū iudicat continere. Inter hæc nonnulla memoriæ cōmendato ad præcepta morum plurimum conducentia. Iniustus etiam si cuncta quæ inter homines habentur bona, possideat, est infelix: & quandiu ita uiuit, præstare ei dicendū est mori quàm uiuere. Itē quicunq; honestū, utile, iucundum, inuicē loquendo discreuit, nō est audiendus. Et quāuis honesta iustaq; uita possit interdū uideri laboriosa, nunquā tamen id pueris est dicendū, immo uero iustissimā uitam fore omnium iucundissimā. Quod tandem fore necessariū Plato asserit, quamuis fortē ijs quibuscum disputat, aliter uideatur. Idq; tacere iubet. Veritas tamen pulchrum quiddam est, & stabile. Descendit post hæc ad uini usum, quē uult à iuuenibus ante annum ætatis decimum & octauum penitus ignorari. Alioquin ignē inquit, ad ignē tam in animam, quàm in corpus infundi. Post hanc ætatem uinum moderate bibi permittit. Post quadragesimū uero annum in conuiujs inter deorum hymnos concedit uinum liberius bibere, quasi remediū aduersus duritiā senectutis, per quod reiuuescere uideamur, & mœstitiæ nos obliuio capiat, ipsaq; afflictio animi, sicuti ferrum in igne, ex duritie in mollitiem deducta flexibilior fiat. Quo effici uult, ut seniores qui alioquin cantare nollent, facti hilariores in cōuiujs ad iuniorum aures cantare uelint, atq; unā eorū animis, ut ita dixerim, incantare. Qua quidē incantatione per melodiam grauiter concinentē iuniorum animi tēperentur. In his legendis, notabis gratiam ipsam, in rebus quidem pulchritudinē, in cognitione uero uoluptatē cognominari. Notabis nullum animal præter hominem rhythmī & harmoniæ sensum habere. Atq; rhythmū esse ordinē in tēpore atq; motu: Harmoniā uero esse ordinem in ipsa uocum per acutū & graue temperantia. Quod sæpe harmoniā dicimus, concentum latine proprie dicimus. Quod aut rhythmum, comode numerum dicere possumus, modo intelligas numerum in tempore atq; motu. Notabis qua in re uini consistat utilitas, & qua cautione sit bibendum, presentibus uidelicet conuiuio conditoribus legum siue custodibus, sobrijs quidem & mores bibentium obseruantibus corrigētibusq; & tunc opportune quando per uinum molliores facti fuerint, reformantibus. Concludit deniq; si eiusmodi cautionibus ciues in conuiujs utantur mero, ad ea quæ dicta sunt utile concedendum: usum uero eius ad suam cuiusq; libidinem ciuibus suis procul arcendum. Quippe cum sacras Palladis arces, quæ ante omnia colendæ sunt, impudentissime pulset.

DIALOGVS SECVNDVS DE LEGIBVS VEL
de legum latōne.

PRINCEPS autem de his considerandū est, utrum id solum bonum habeant, ut perspiciamus quomodo natura habeamus, an magna etiā utilitas multo studio digna in uini potatione, si recte fiat, insit. Quid igitur dicimus? Inest utiq; ut oratio hæc insinuare uideatur. Vbi autem, & quomodo, attente obsecro audiamus, ne ex ea re præpediamur. CLIN. Dic igitur. ATHEN. Re-

petere itaq; memoriā cupio quid rectam esse disciplinā dicamus. Huius enim, ut in præsentia conijcio, est in hoc officio quando recte institutum est, salus. CLIN. Magnū dicis.

ATHEN. Primū profecto puerorū sensum esse dico uoluptatis atque doloris: atque hæc duo esse in quibus primum uirtus & uitiū animo innascuntur. Sicuti autem prudentia, & uera opinio ac stabilis, uel in senectute affuerint, felix est. perfectus porro uir est, qui hæc & quæ in his sunt omnia possidet bona. Disciplinā appello uirtutē quæ primo pueris aduenit. Si uoluptas & amor dolorq; & odium recte in animos influant antequā ratione moueantur, & ratione deinde præsentē, rationi consentiant propter superiorem bonorum morum consuetudinem, hæc ipsa consensio uniuersa quidem uirtus est. Ipsam uero decentem circa uoluptates & dolores assuetudinem, per quā ab initio usq; ad extremum uitæ homines oderint quæ odisse oportet, & ament quæ amanda sunt, si per seipsam seorsum ratione cōsideratam disciplinam uocaueris, recte ut ego arbitror, appellabis. CLIN. Etenim quæ antea Hospes & quæ nunc de disciplina differuisti, probe dicta uidentur. ATHEN. Bene igitur est. Huiusmodi uero uoluptatū atq; dolorū rectam institutionem, quæ

Primus sen
sus puero-
rum est uo-
luptas & do-
lor